

Helhetsvurdering av alder

Eirin Strifeldt undrer seg over myndighetenes behandling av enslige mindreårige asylsøkere. La meg derfor fortelle hvordan vi jobber i UDI.

Av: Hanne Jendal, leder for asylavdelingen i UDI

De fleste asylsøkere har ikke ID-dokumenter når de kommer til Norge. Norske myndigheter må derfor avklare søkerens identitet, hvor alderen er et viktig element. UDI bruker medisinsk aldersvurdering som en del av en helhetsvurdering når vi skal avgjøre asylsøkeres alder.

Det er også viktig å kunne fastsette alder for å kunne skille barn fra voksne. Et barn som er asylsøker, har helt andre rettigheter enn en voksen asylsøker.

UDI ønsker heller ikke at voksenpersoner skal bo i avdelinger eller mottak som er beregnet på barn og unge. Det er også viktig for de mindreårige at alderen stemmer, slik at de får riktig skolegang og andre offentlige tjenester.

På sikt kan vi få nye metoder, det viser rapporten «Development of improved methods on basis for medical age assessment of minors and young adults», utarbeidet av Norsk Regnesentral på oppdrag fra UDI. I tillegg tar Folkehelseinstituttet over det faglige ansvaret for våre alderstester.

Undersøker ved tvil

Slik det er i dag, bestiller UDI en medisinsk aldersvurdering dersom det er tvil om søkerens alder. Den medisinske vurderingen består av to uavhengige vurderinger av skjelettalder og tannalder ut fra røntgenbilder. I åtte av ti tilfeller, gir de to separate undersøkelsene samme konklusjon om alderen er over eller under 18 år.

Jo mer entydig resultatene av den medisinske aldersvurderingen er, jo klarere må andre opplysninger om alder være før konklusjonen eventuelt blir en annen alder. Andre opplysninger UDIs saksbehandlere vurderer, kan for eksempel være uttalelser om søkerens alder fra saksbehandlere i politiet (som gjør den første registreringen av søkeren), søkerens representant, ansatte i mottak, barneverntjenesten og barne- og ungdomspsykiatrien.

Endret i én av fire saker

Som regel vil det være et sammenfall mellom den medisinske aldersvurderingen og disse andre opplysningene, men ikke alltid.

I de sakene i 2015 der den medisinske vurderingen viste at det var mest sannsynlig at søkeren var over 18 år, endte likevel 23 prosent av sakene med at søkerens alder i UDIs endelige vurdering ble avgjort å være under 18. I de sakene samme år der det var sannsynlig at søker var under 18 år, ble det i 1 prosent av tilfellene i helhetsvurderingen avgjort at personen likevel var over 18 år.

Dette viser at også andre momenter enn den medisinske aldersvurderingen blir lagt vekt på for å avgjøre søkerens alder.

Asylvurderingen

Når en saksbehandler vurderer en asylsøknad fra en enslig mindreårig, ser hun først om den mindreårige oppfyller kravene til FNs flyktningkonvensjon (utlendingsloven § 28 første ledd bokstav a).

Hvis det ikke er tilfelle, vurderes annen flyktningstatus (utlendingsloven § 28 første ledd bokstav b). Skulle den mindreårige heller ikke oppfylle disse kravene, vurderer vi søknaden opp mot humanitære grunner (utlendingsloven § 38) eller om vedkommende skal få begrenset opphold til han fyller 18 år (utlendingsforskriften § 8-8).

Hverdagen i Norge er tøff for enslige mindreårige asylsøkere, men Eirin Strifeldt kan være trygg på at UDIs saksbehandlere vurderer alle relevante aspekter når de behandler asylsøknadene. Alle får sin sak individuelt vurdert uansett alder og de som har krav på beskyttelse får det uavhengig av alder.